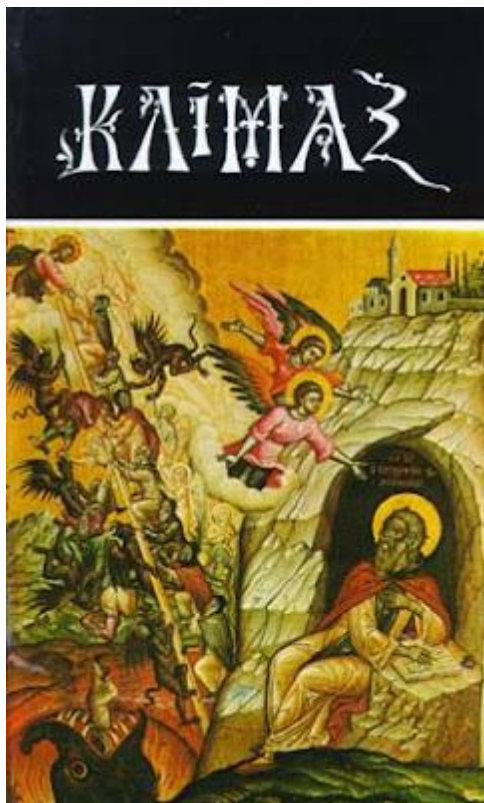

imverias.blogspot.com

Αγίου Ιωάννου του Σιναΐτου:Περί γαστριμαργίας

12–15 Minuten

"Κλίμαξ"

ΛΟΓΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ

Περί γαστριμαργίας

(Διά την ονομαστήν δέσποιναν, την πονηράν
κοιλίαν)

1. Προκειμένου τώρα να ομιλήσωμε περί κοιλίας, απεφασίσαμε πάλι, όπως και σε όλα τα άλλα θέματα, να στρέψωμε την φιλοσοφία μας εναντίον μας. Διότι είναι αξιοθαύμαστο εάν απηλλάγη κανείς από αυτήν, πρίν κατοικήση τον τάφο.

2. Γαστριμαργία είναι η υποκριτική συμπεριφορά της κοιλίας, η οποία, ενώ είναι χορτασμένη, φωνάζει πώς είναι ενδεής και ενώ είναι παραφορτωμένη μέχρι διαρρήξεως, ανακράζει ότι πεινά. Γαστριμαργία είναι η δημιουργός των καρυκευμάτων, η πηγή των τέρψεων του λάρυγγος. Εσύ έκλεισες την φλέβα (των ηδονικών απαιτήσεων της), αλλά αυτή ξεπρόβαλε από άλλος μέρος. Την έφραξες και τούτη, αλλά καινούργια ανοίχθηκε. Γαστριμαργία είναι μια απάτη των οφθαλμών. Καθ' ήν στιγμήν κάποιος τρώγει το μέτριο σε ποσότητα φαγητό του, η γαστριμαργία τον κάνει να σκέπτεται, πώς να ήταν δυνατό να καταβροχθίση διά μιας τα σύμπαντα.

3. Ο χορτασμός από φαγητά είναι πατήρ της πορνείας η θλίψις δε της κοιλίας είναι πρόξενος της αγνότητος. Εκείνος που έκολάκευσε τον

λέοντα, πολλές φορές τον ημέρωσε. Εκείνος όμως πού περιποιήθηκε την σάρκα, περισσότερο την εξαγρίωσε.

4. Χαίρεται ο Ιουδαίος το Σάββατο ή τις εορτές, και ο γαστρίμαργος μοναχός το Σάββατο και την Κυριακή. Από καιρό υπολογίζει το Πάσχα και από πολλές ημέρες ετοιμάζει τα φαγητά. Ο δούλος της κοιλίας σκέπτεται με τι είδους φαγητά θα εορτάση, ο δε δούλος του Θεού με τι χαρίσματα θα πλουτήση. Ο κοιλιόδουλος, όταν έλθη κάποιος ξένος, συνέχεται ολόκληρος από την αγάπη - αγάπη πού προέρχεται από την γαστριμαργία- και θεωρεί ως αναψυχή του αδελφού την ιδική του κατάλυσι! Επί παρουσία ωρισμένων άλλων απεφάσισε την κατάλυσι οίνου, και νομίζοντας πώς κρύβει την αρετή του, υποδουλώθηκε στο πάθος του.

5. Εχθρεύεται πολλές φορές η κενοδοξία προς την γαστριμαργία και αντιμάχονται για την κατοχή του αθλίου μοναχού σαν να πρόκειται για αγοραστό δούλο. Η μέν γαστριμαργία τον ωθεί στην κατάλυσι, η δε κενοδοξία του συνιστά την επίδειξι της αρετής του, αλλά ο σοφός μοναχός θα τις αποφύγη και τις δύο διώχνοντας στην

κατάλληλη ώρα την μία με την βοήθεια της άλλης.

6. Όταν η σάρκα σφριγά, ας φυλάξωμε την εγκράτεια παντού και πάντοτε. Όταν δε ηρεμή - πράγμα πού δεν πιστεύω ότι κατορθώνεται πρό του τάφου-, ας αποκρύψωμε την εργασία μας.

7. Είδα ηλικιωμένους ιερείς να εμπαίζωνται από τους δαίμονες και να δίνουν ευλογία σε νέους, πού δεν εξηρτώντο πνευματικώς από αυτούς, να καταλύσουν σε επίσημο τραπέζι κρασί και ό,τι άλλο. Εάν μέν οι ιερείς αυτοί έχουν έν Κυρίω καλή μαρτυρία, άς κάνωμε μετρία κατάλυσι. Εάν όμως είναι αμελείς, ας μη λάβωμε καθόλου υπ' όψιν μας την ευλογία τους, και μάλιστα εάν τύχη και μαχώμεθα εναντίον σαρκικής πυρώσεως.

8. Ενόμισε ο θεήλατος Ευάγριος ότι έγινε σοφώτερος των σοφών και στην μορφή και στο περιεχόμενο των λόγων του. Απατήθηκε όμως ο ταλαίπωρος και φάνηκε ανοητότερος των ανοήτων και σε πολλά άλλα ζητήματα και σ' αυτό. Εδίδασξε: «Οσάκις η ψυχή επιθυμεί ποικίλα φαγητά, ας θλίβεται με άρτον μόνο και ύδωρ». Είναι δε η προσταγή του αυτή σαν να προτρέπης ένα παιδί ν' ανεβή με ένα βήμα όλη την σκάλα.

Εμείς όμως, αντικρούοντες τον ορισμό του, ως εξής ορίζουμε: Όταν επιθυμούμε τα διάφορα φαγητά, ζητούμε κάτι που είναι μέσα στην φύσι μας. Γι' αυτόν τον λόγο ας χρησιμοποιήσωμε ένα τέχνασμα προς την πολυμήχανη κοιλία, και μάλιστα αν δεν μας απειλή βαρύτατος πόλεμος ή δεν υπάρχη πένθος ή κανών για προηγούμενες σοβαρές πτώσεις. Ας κόψωμε πρώτα τα λιπαρά, έπειτα τα ερεθιστικά και έπειτα τα εύγευστα.

9. Αν σου είναι εύκολο, δίδε στην κοιλία σου τροφή χορταστική και ευκολοχώνευτη, ώστε με τον χορτασμό να ικανοποιήσουμε την αχόρταστη όρεξί της, ενώ με την σύντομη χώνευσι να σωθούμε από την σαρκική πύρωσι σαν από μάστιγα. Ας εξετάσωμε, και θα βρούμε πώς τα περισσότερα από τα φαγητά που «φουσκώνουν» ερεθίζουν την σάρκα.

10. Να γελάς με τον δαίμονα που σου υποβάλλει μετά το δείπνο να αφήσης για την επόμενη ημέρα τους κανόνες των προσευχών σου, διότι θα έλθη η ενάτη ώρα της επομένης, και δεν θα έχη τηρηθή η συμφωνία της προηγούμενης.

11. Άλλη είναι η εγκράτεια που αρμόζει σε όσους

δεν έχουν δοκιμάσει μεγάλες πτώσεις και άλλη σε όσους έχουν υποπέσει σ' αυτές. Οι μὲν πρώτοι έχουν ως γνώμονα την σαρκική κίνησι, οι δε δεύτεροι αντιμετωπίζουν το θέμα με σκληρότητα και αδιαλλαξία μέχρι θανάτου. Και οι μὲν προσπαθούν να διαφυλάττουν πάντοτε την σωφροσύνη του νου, ενώ οι δε εξευμενίζουν τον Θεόν με την σκυθρωπότητα της ψυχής και με την θλίψη της σαρκός.

12. Ο καιρός της ευφροσύνης και της «παρακλήσεως» στον τέλειο μοναχό είναι καιρός αμεριμνίας, στον αγωνιστή καιρός πάλης και στον εμπαθή «εορτών εορτή και πανήγυρις πανηγύρεων».

13. Όνειρα γύρω από τροφές και φαγητά συναντώνται στην καρδιά των γαστριμάργων, και όνειρα γύρω από την κόλασι και την Κρίσι συναντώνται στην καρδιά των μετανοούντων.

14. Κυριάρχησε στην κοιλία σου, πρίν κυριαρχήση αυτή πάνω σου, και τότε θα αναγκασθής να νηστεύης γεμάτος καταισχύνη. Αυτό που είπα το καταλαβαίνουν εκείνοι που έπεσαν στον ακατανόμαστο βόθρο. Όσοι είναι

ευνούχοι - (κατά πνεύμα ευνούχοι) (πρβλ. Ματθ. ιθ'12) δεν εγνώρισαν το αμάρτημα αυτό.

15. Ας περικόψωμε τις απαιτήσεις της κοιλίας με την σκέψη του αιωνίου πυρός. Μερικοί πού υπετάγησαν σ' αυτήν έφθασαν στην ανάγκη στο τέλος να αποκόψουν τα μέλη του σώματός τους, και απέθαναν έτσι σωματικά και ψυχικά. Ας ερευνήσωμε, και οπωσδήποτε θα διαπιστώσωμε πώς τα ηθικά μας ναυάγια προέρχονται μόνο από την γαστριμαργία.

16. Ο νούς του νηστευτού προσεύχεται καθαρά και προσεκτικά, του δε ακρατούς είναι γεμάτος από ακάθαρτες εικόνες. Ο χορτασμός της κοιλίας εξήρανε τις πηγές των δακρύων. Όταν όμως αυτή απεξηράνθη, εδημιούργησε τα ύδατα των δακρύων.

17. Εκείνος που περιποιείται την κοιλία του και αγωνίζεται να νικήση το πνεύμα της πορνείας, ομοιάζει με εκείνον πού προσπαθεί να σβήση μεγάλη φωτιά με λάδι. Όταν θλίβεται η κοιλία ταπεινούνται η καρδιά. Όταν όμως δέχεται περιποιήσεις, θεριεύουν και αλαζονεύονται οι λογισμοί.

18. Εξέταζε τον εαυτόν σου την πρώτη ώρα της ημέρας και το μεσημέρι και την τελευταία πρό του φαγητού, και θα κατανοήσης έτσι την ωφέλεια της νηστείας. Το πρωί (πού δεν πεινάς) οι λογισμοί σκιρτούν και περιπλανώνται εδώ κι εκεί, κατά την έκτη ώρα ατονούν κάπως, και κατά το ηλιοβασίλεμα έχουν εντελώς ταπεινωθή.

19. Θλίβε την κοιλία και οπωσδήποτε θα κλείσης και το στόμα διότι η γλώσσα ισχυροποιείται από τα πολλά φαγητά. Να πυγμαχής συνεχώς εναντίον της και να επαγρυπνής συνεχώς επάνω της. Εάν εσύ κοπιάσης ολίγο, αμέσως και ο Κύριος σε βοηθεί.

20. Όσο χρησιμοποιούνται και μαλακώνουν οι ασκοί, τόσο αυξάνουν στην χωρητικότητα. Όταν όμως μείνουν περιφρονημένοι και αχρησιμοποίητοι, θα μαζέψουν και δεν θα χωρούν τόσο πολύ.

21. Εκείνος που καταπιέζει την κοιλία με πολλά φαγητά, επλάτυνε τα έντερα, ενώ εκείνος πού της εναντιώνεται, τα εστένευσε. Και όταν αυτά εστένευσαν, δεν χρειάζονται πολλά φαγητά, οπότε κατά φυσικό τρόπο μαθαίνομε να

νηστεύωμε.

22. Η δίψα πολλές φορές εσταμάτησε την δίψα. Είναι όμως δυσχερές και ακατόρθωτο με την πείνα να περικοπή η πείνα. Όταν σε νικήση η κοιλία, δάμαζέ την με σωματικούς κόπους. Και αν αυτό σου είναι αδύνατο διά λόγους ασθενείας, πάλαιψε εναντίον της με την αγρυπνία.

23. Όταν βαραίνουν οι οφθαλμοί, πιάσε το εργόχειρο. Εάν όμως ο ύπνος έχη φύγει, μη το πιάνης, διότι δεν είναι δυνατόν να προσηλώσης τον νου σου στον Θεόν και στον μαμωνά (Ματθ. στ'24), δηλαδή στον Θεό και στο εργόχειρο.

24. Γνώριζε ότι πολλές φορές ο δαίμων της γαστριμαργίας έρχεται και κάθεται επάνω στο στομάχι, και κάνει ώστε να μη χορταίνει ο άνθρωπος, έστω και αν φάγη ολόκληρη την Αίγυπτο και πιή ολόκληρο τον Νείλο. Μετά το φαγητό φεύγει ο ανόσιος και μας στέλνει τον δαίμονα της πορνείας, αφού του περιέγραψε το συμβάν. «Να τον συλλάβης, του λέγει, να τον συλλάβης, να τον ζαλίσης. Καθώς η κοιλία του είναι παραφορτωμένη, δεν θα κουρασθής πολύ». Και εκείνος μόλις ήλθε χαμογέλασε. Και αφού μας

έδεσε «χειροπόδαρα» με τον ύπνο, έπραξε όλα όσα θέλησε καταλερώνοντας σώμα και ψυχή με μολυσμούς και φαντασίες και εκκρίσεις.

Θαυμαστό πράγμα! Να βλέπης ασώματο νού να μολύνεται και να σκοτίζεται από το σώμα και πάλι διά μέσου του πηλίνου σώματος τον άϋλο νού να καθαρίζεται και να λεπτύνεται!

25. Εάν υποσχέθηκες στον Χριστόν να βαδίζης την στενή και τεθλιμμένη οδό, στενοχώρησε την κοιλία. Διότι όταν αυτή δέχεται περιποιήσεις και πλατύνεται, τότε εσύ αθέτησες τις υποσχέσεις.

26. Σύνελθε! Και θα ακούσης τον Χριστόν να λέγη: «Πλατεία και ευρύχωρος η οδός της κοιλίας, η απάγουσα είς την απώλειαν της πορνείας και πολλοί εισίν οι εισπορευόμενοι εν αυτή. Τι στενή η πύλη και τεθλιμμένη η οδός της νηστείας, η εισάγουσα είς την ζωήν της αγνείας και ολίγοι εισίν οι εισερχόμενοι διά αυτής» (πρβλ. Ματθ. ζ' 13-14).

27. Αρχηγός των δαιμόνων είναι ο πεσών Εωσφόρος, και αρχηγός των παθών ο λαιμός της κοιλίας.

28. Όταν λάβης θέσι σε πλούσιο τραπέζι, φέρε

εμπρός σου την μνήμη του θανάτου και της Κρίσεως ίσως έτσι να συγκρατήσεις λίγο το πάθος. Και ενώ πίνεις, μη παύσης να θυμάσαι το όξος και την χολή του Δεσπότη σου. Έτσι ή θα εγκρατευθείς ή τουλάχιστον, αν δεν εγκρατευθείς, θα ταπεινωθείς αναστενάζοντας (συγκρίνοντας την πολυφαγία σου με το πάθος του Χριστού).

29. Μη πλανάσαι! Ούτε από την δουλεία του Φαραώ πρόκειται να ελευθερωθείς ούτε το άνω Πάσχα θα αντικρύσης, εάν δεν γευθείς παντοτεινά πικρίδες και άζυμα. Πικρίδες είναι η βία και κακοπάθεια της νηστείας, και άζυμα το χωρίς φυσίωσι φρόνημα.

30. Ας ενωθή με την αναπνοή σου ο λόγος του Ψαλμωδού: «Όταν με ενωχλούσαν οι δαίμονες, εφορούσα πένθιμο ένδυμα και εταπείνωνα με νηστεία την ψυχή μου και η προσευχή μου είχε κολληθή στους κόλπους της ψυχής μου» (πρβλ. Ψαλμ. λδ' 13).

31. Η νηστεία είναι βία φύσεως και περιτομή των ηδονών του λάρυγγος, εκτομή της σαρκικής πυρώσεως, εκκοπή των πονηρών λογισμών, απελευθέρωσις από μολυσμούς ονείρων,

καθαρότης προσευχής, φωτισμός της ψυχής,
διαφύλαξις του νου, διάλυσις της πωρώσεως,
θύρα της κατανύξεως, ταπεινός στεναγμός,
χαρούμενη συντριβή, σταμάτημα της πολυλογίας,
αφορμή ησυχίας, φρουρός της υπακοής,
ελαφρότης του ύπνου, υγεία του σώματος,
πρόξενος της απαθείας, άφεσις των
αμαρτημάτων, θύρα και απόλαυσις του
παραδείσου.

32. Ας συλλάβωμε και ας ανακρίνωμε και αυτόν
τον εχθρόν -προπαντός αυτόν- πού ευρίσκεται
επικεφαλής όλων των επικινδύνων εχθρών μας.
Αυτόν πού είναι η θύρα των παθών, η πτώσις
του Αδάμ, η απώλεια του Ησαύ, ο όλεθρος των
Ισραηλιτών, η ασχημοσύνη του Νώε, η προδοσία
των Γομόρρων, η κατηγορία του Λώτ, η
εξολόθρευσις των υιών του ιερέως Ηλεί, ο
καθοδηγητής προς τους μολυσμούς. Ας την
ανακρίνωμε -την γαστριμαργία- από πού
γεννάται, ποιοι είναι οι απόγονοί της, ποιος είναι
αυτός πού την συντρίβει και ποιος αυτός πού την
εξολοθρεύει τελείως.

"Λέγε μας, ώ τύραννε όλων των ανθρώπων, σύ
πού τους εξαγοράζεις όλους με το χρυσάφι της

απληστίας, από πού εισέρχεσαι μέσα μας; Και τι εν συνεχεία συνηθίζεις να γεννάς εκεί; Και πώς μπορούμε να επιτύχωμε την έξοδό σου και απομάκρυνσι από εμάς";

Εκείνη δε ταλαιπωρημένη από τις ύβρεις αυτές, γεμάτη μανία και αγριότητα μας αποκρίθηκε τυραννικά:

"Γιατί με ονειδίζετε σείς πού είσθε υπόλογοι απέναντί μου; Και πώς φροντίζετε να με αποχωρισθήτε, ενώ εγώ είμαι εκ φύσεως συνδεδεμένη μαζί σας; Θύρα για μένα είναι η φύσις των φαγητών. Αιτίας της απληστίας μου είναι η συνεχής χρήσις. Αφορμή δε της επικρατήσεως του πάθους μου είναι η προϋπάρχουσα συνήθεια, η αναισθησία της ψυχής και η λησμοσύνη του θανάτου."

"Και πώς ζητείτε να μάθετε τα ονόματα των απογόνων μου; Θα τους απαριθμήσω και θα πληθυνθούν περισσότερο από την άμμο. Ακούστε όμως ποιοι θεωρούνται ως υιοί μου πρωτότοκοι και αγαπητοί: Πρωτότοκός μου υιός είναι ο υπηρέτης της πορνείας. Δεύτερος η σκληροκαρδία. Τρίτος ο ύπνος. Από εμένα

επίσης γεννώνται η θάλασσα των λογισμών, τα κύματα των μολυσμών, ο βυθός των κρυπτών και ανεκφράστων ακαθαρσιών."

"Ιδικές μου θυγατέρες είναι η οκνηρία, η πολυλογία, η «παρρησία», τα γέλια, τα αστεία και τα ευτράπελα, η αντιλογία, η σκληροτράχηλη διαγωγή και συμπεριφορά, η ανυπακοή, η αναισθησία, η αιχμαλωσία και υποδούλωση (στα πάθη), η καύχησις, η θρασύτης. Επίσης και η αγάπη του καλλωπισμού, την οποία διαδέχονται η ρυπαρά προσευχή, ο ρεμβασμός των λογισμών και πολλές φορές συμφορές ανέλπιστες και απροσδόκητες, στις οποίες μάλιστα ακολουθεί η απελπισία πού είναι η πιο φοβερή από όλες."

"Εμένα με πολεμεί, αλλά δεν με νικά, η μνήμη των αμαρτημάτων. Υπερβολικά με εχθρεύεται η σκέψις του θανάτου. Εκείνο δε πού με καταστρέφει τελειωτικά δεν υπάρχει στους ανθρώπους. Όποιος απέκτησε μέσα του Τον Παράκλητο, Τον παρακαλεί εναντίον μου. Και Εκείνος καμφθείς από τις ικεσίες δεν με αφήνει να ενεργώ με εμπάθεια. Αυτοί πού δεν εγεύθηκαν την χάρι του Παρακλήτου, επιζητούν

οπωσδήποτε να γλυκαίνωνται από την ιδική μου
ηδονή."

Πρόκειται για ανδρεία νίκη! Όποιος την εκέρδησε,
προχωρεί σύντομα προς την απάθεια και την
κορυφή της σωφροσύνης.

από το βιβλίο "Κλίμαξ"

Ι.Μ.Παρακλήτου